

CRISTIANO
RONALDO

CRISTIANO
RONALDO

ELULUGU

GUILLEM BALAGUÉ

Inglise keelest tõlkinud Vallo Kask

TÄNAPÄEV

Originaali tiitel:
Guillem Balague
Cristiano Ronaldo. Biography
Orion Books, London 2015

Toimetanud Siiri Rebane
Kujundus Graig Fraser
Disainer Villu Koskaru

Tõlge eesti keelde © Vallo Kask ja Tänapäev, 2016
© Guillem Balagué 2015

Trükitud OÜ Greif trükikojas

ISBN 978-9949-27-960-9

www.tnp.ee

R.-le

Ma ütlesin, et sinust siin raamatus juttu ei tule...

SISUKORD

	Illustratsioonide loetelu	8
	Autori märkus	10
Proloog	<i>Kes me oleme, kus me oleme, kuhu me teel oleme</i>	11
ESIMENE	Madeira	27
	<i>Väike saar nagu iga teine</i>	
TEINE	Lissabon	63
	<i>Saatuse vormimine</i>	
KOLMAS	Liitumine Manchester Unitediga	103
	<i>Enam mitte lapsemäng</i>	
NELJAS	Õitselepuhkemine Manchesteris	154
	<i>Ent mitte lõpujoonel</i>	
VIIES	Segadus üleminekuga Madridi Reali	193
	<i>Komplitseeritud kokkulepe</i>	
KUUES	Esimesed aastad Madridi Realis	222
	<i>Elluviidud unistus?</i>	
SEITSMES	Madridi Real	283
	<i>Ameerika mäed</i>	
	Epiloog	336
	Kirjandus	343
	Tänuavaldused	347

ILLUSTRATSIOONIDE LOETELU

1. Cristiano oli neljas, planeerimata laps. (VI Images Getty Images'i vahendusel)
2. Üks vähestest piltidest Ronaldost CD Nacionalis. (CD NACIONAL)
3. Vaadake Ronaldo keha. Algamas oli muundumine. (EPA)
4. Ronaldo mängis Sportingu eest, teades, et eelmisel õhtul oli kokku lepitud tema üleminek Manchester Unitedisse. (EPA)
5. Ronaldo kirjutab alla lepingule Manchester Unitediga. (John Peters/Manchester United Getty Images'i vahendusel)
6. Oma debüütmängus Manchester Unitedi eest nimetati Ronaldo kohtumise parimaks mängijaks. (Adrian Dennis/AFP/Getty Images)
7. Sir Alex Ferguson oli Ronaldo jaoks tähtsaim isakuju. (Nicolas Asfour/AFP/Getty Images)
8. Ronaldo oma debüütmängus Portugali koondise eest. (Antonio Simoes/AFP/Getty Images)
9. 2008. aasta Meistrite Liiga finaalmäng Chelsea vastu. (Michael Steele/Getty Images)
10. Juhtisin paari üritust, millel osales ka Ronaldo. (Christopher Lee/Getty Images Nike'i tarbeks)
11. Lepingu sõlmimine Madridi Realiga. (Sipa Press/REX)
12. José Mourinho oli aastate jooksul rohkem vaenlane kui sõber. (Jasper Juinen/Getty Images)
13. Kõrvuti, kuid teineteisest kaugel. Väga erineva suhtumisega mängijad. (Reuters/Ruben Sprich)
14. Juubeldamine 2014. aasta Meistrite Liiga finaalmängu lõpus. (Lars Baron/Getty Images)
15. Irina Shaykiga. (Christof Koepsel/Getty Images)
16. Ka Jorge Mendes on olnud Ronaldo jaoks isakuju. (EPA)

17. Ronaldo kolmas *Ballon d'Or*, mille üleandmisel tõmbas kogu tähelepanu endale tema poeg. (Fabrice Coffrini/AFP/Getty Images)
18. Platsilt eemaldamine pärast Edimari löömist 2015. aasta jaanuaris. (Gonzalo Arroyo Moreno/Getty Images)
19. Gareth Bale'iga. (Dani Pozo/AFP/Getty Images)

AUTORI MÄRKUS

Kõik sekundaarsetest allikatest võetud tsitaadid on tekstis nummerdatud, nende täielik nimekiri on ära toodud kasutatud kirjanduse loetelus. Kõik ülejäänud tsitaadid – kui tekstis pole öeldud teisiti – on võetud minu läbi viidud intervjuudest või avaldustest, mis on tehtud pressikonverentsidel, mängujärgsetel intervjuudel ja mujal. Kõik muud mõtted pärinevad ulatuslikust uurimistööst, mille olen selle raamatu tarbeks teostanud.

Guillem Balagué
september 2015

PROLOOG

KES ME OLEME, KUS ME OLEME, Kuhu ME TEEL OLEME

„Ringleb uudis, et väidetavalt olen ma teinud solvavaid märkusi Lionel Messi kohta. See on täiesti vale, ja olen hoolitsenud selle eest, et mu advokaat annaks kuulduse eest vastutavad isikud kohusse. Tunnen kõigi oma ametialaste kolleegide suhtes suurimat lugupidamist, ning mõistetavalt pole Messi siin mingi erand.”

Cristiano Ronaldo Facebookis, 11. november 2014

Ronaldo, või kes iganes tema Facebooki postitusi teeb, pidas silmas neid avaldusi, mille olin ära toonud oma raamatus pealkirjaga „Messi” (Orion, 2013), mis oli Argentina jalgpallitähe esimene autoriseeritud elulugu.

Kui sain teada Twitteris lahti läinud lärmist, otsustasin pisut tagasi tõmmata. Ilmselgelt oli oodata parajat möllu.

***

Neil kõmulistel päevadel Ronaldo kõneisikuks olnud ajakirjaniku Manu Sainzi sõnul oli parajasti rahvuskoondist esindava portugallase viha „ulatuslik”. Cristiano soovis vastata niipea kui võimalik ja kõige avalikumal moel.

Ronaldo üritas purustada pähklit sepavasaraga ja tegi seda nii, et saatis oma saajale miljonile järgijale ülaltoodud sõnumi. Miks? Tema tee oli lähipäevil ristumas Messi omaga Manchesteris peetavas sõprusmängus. Ta võis kohtuda argentiinlasega näost näkku ja väite ümber lükata. Minu väite. Loo, mille olid mulle rääkinud Cristianole väga lähedal seisvad inimesed.

CRISTIANO RONALDO: ELULUGU

Kui Ronaldo poleks seda Facebooki-postitust teinud, oleks süüdistus, laim või märkus (sõltuvalt sellest, kuidas asja vaadata) võinud jääda märkamatuks.

Tegelikkuses oli see n-ö solvav tekstilõik olnud avalikkusele kättesaadav juba üksteist kuud.

Aga tol nädalal, kui Hispaania meistriliigas kohtumisi ei peetud ja kirjutada oli vaid koondiste mängudest, otsustas The Daily Telegraph avaldada kaks katkendit raamatu „Messi” pehmekaanelisest väljaandest, mis oli just ilmunud. Tegelikult valis Inglise päevaleht selleks kaks katkendit, mis olid olnud sees juba 11 kuud varem ilmunud kõvakaanelises väljaandes (Arsenali katse Messiga leping sõlmida ning suhted tema ja Ronaldo vahel), ja nüüd läkski kõik lahti.

Miks tekkis sedavõrd äge reaktsioon peaaegu aasta aega varem ilmunud biograafiale rivaalist?

Meedia (algul Hispaanias, ent seejärel said asjast aimu sotsiaalvõrgustikud ja levitasid infot üle kogu maailma) haaras kinni ühest sõnast, rebis selle kontekstist välja, väänas seda ning – Hispaanias – tõlkis seda valesti. Kas see sõna võis anda uue tähenduse jalgpalliajaloo kõige silmapaistvamale rivaliteedile? Arvustati ka minu karjääri ja järgnes vaidlus selle üle, kas riietusruumis, mis on täis adrenaliinist läbiimbunud sõdalasi, öeldakse selliseid asju või ei öelda.

See sõna oli *motherfucker*. Hoorapöeg.*

Just nii nimetas minu sõnul Ronaldo „Kirpu” riietusruumis oma meeskonnakaaslaste ees.

Tolleks hetkeks olin juba alustanud uurimistööd oma järgmise raamatu jaoks. Käesoleva raamatu jaoks.

Olin rääkinud Cristianoga võimalusest lobiseda tema elust, tema mõtteviisist, tema minevikust. „Jah, loomulikult, pole küsimust,” ütles ta mulle neljal korral. Olin vestelnud ka Ronaldo agendi Jorge Mendesega, kes nõustus tegema minuga koostööd vaid kümme päeva

---

* Mõistetavad tõlkeraskused siin... – Tlk märkus.

PROLOOG

enne seda Facebooki postitust, kuigi nii Cristiano, Mendes kui mina ise kahtlesime, kas see oleks hea mõte. Miks, selgitan hiljem.

Sõitsin Derbyshire'sse Peak Districti piirkonda, et kasutada ära rahvuskoondiste mängudeks mõeldud liigapausi. Tervisejooksu tehes küsisin endalt pidevalt, mis pani Cristiano reageerima taolisel moel. Kas tõesti oli vajalik mind kohtuga ähvardada?

Sellised konfliktid istuvad mulle vähem kui nii mõnelegi teisele. Johan Cruyff ütles, et tahab teada, kus paikneb joon, mis eraldab neid, kes teda armastavad, nendest, kes teda vihkavad, et ta teaks, kelle vastu võidelda. Frank Rijkaard rääkis mulle kord, et ta tunneks end väga kehvasti, kui avastaks, et teda vihkab kasvõi üksainus inimene. Ma tean, mida sa silmas pead, Frank.

Veetsin nende päevade jooksul palju aega Inglismaa maapiirkondades. Üritasin keskenduda värvidele, lõhnadele, okste kahinale, ent seda kõike ähmastasid mu peas keerlevad uued küsimused.

Mida saame teada Ronaldo kohta, kui uurime tema reaktsiooni? Kas ma olin muutmas oma ettekujutust temast ja oma soovi teda uurida? Mis saab koostööst Cristianoga, mida olime arutanud? Alustuseks polnud ma kindel, kas just minu mõju oli see, mis pani Ronaldo reageerima sellise teravusega. Alanud oli tõeline meediatsirkus. Tegu oli ühe järjekordse tormiga nendest, mis vallanduvad, kui nimesid Messi ja Ronaldo mainitakse samas lauses. Seda eriti koondisemängudeks ette nähtud liigapausi ajal, kuna siis napib jalgpalliuudiseid.

Mis veel toimus sel ajal, et Ronaldo tundis vajadust kirjutada selline sõnum? Asja taga pidi olema midagi enam, midagi, mis pani tema häirekella tööle.

Mõnd aega hiljem ma lõpuks taipasin: oli jäänud kümme päeva ajani, mil lõppes hääletamine *Ballon d'Or*'i osas – ja ennustati, et kolmandat korda võidab selle Ronaldo.

Cristiano Facebooki-postitus polnud ju ometi mõeldud selleks, et tagada, et inimesed ei muudaks oma valikut tolle aasta *Ballon d'Or*'i osas? Või siiski?

Ja mida öelda meedia reaktsiooni kohta?

Juhtumist tehti oluline uudis, millele pühendati minu arvates eba-proportsionaalselt palju tähelepanu ajalehtede spordikülgedel ja raadios, eriti Hispaanias. Samal õhtul, kui Ronaldo tegi oma postituse,

rääkisin asjast Onda Cero's, raadiojaamas, kus ma töötan. Ma ei tahtnud seda teha: tahtsin, et raamat räägiks ise enda eest. Ent olin just teinud raadiosaate „Al primer toque” jaoks intervjuu Real Sociedadadi presidendi Jokin Aperribayga ning produtsent Héctor Fernández, kellele võlgnen siiani nii mõnegi teene, veenis mind midagi ütlema, mis iganes see ka oleks.

Teatasin seda, mida olen seitsaadik ühe uuesti korranud: „See kõik on kirjas raamatus.”

„Messist” võite lugeda järgmist:

Ronaldo – võib-olla sümptomina ebaküpsusest, mis iseloomustab väga paljusid jalgpallureid – arvab, et meeskonnakaaslaste ees tuleb teha ette vapper nägu, Messit mitte karta ja näidata, et ta on valmis väljakutset vastu võtma. See kõik on väga *macho* ja väga võlts. Ning seetõttu ongi mitme Madridi Reali mängija sõnul CR7 poolt Messi jaoks hüüdnimi: „hoorapoeg”; ja kui portugallane näeb, et mõni tema klubikaaslane Leoga räägib, ristitakse ka tema „hoorapojaks”. Taolises keskkonnas võrdleb Ronaldo tavaliselt enda ja Messi vahelisi suhteid Iirimaa ja Ühendkuningriigi omadega. Ning Madridi Reali mängijatel, kelle huumorimeel pole riietusruumile omaselt just eriti peen, on terve hulk nalju, milles Messi on Ronaldo koer või mänguasi, või hoiab portugallane teda oma disainerkäekotis. Ja palju hullematki.

Sai selgeks, et raamatut polnud tegelikult lugenud kuigi paljud inimesed, ega leidnud keegi neist ka aega, et otsida välja ja analüüsida asjassepuutuvat lõiku, kuni ma postitasin selle Twitterisse samal öhtul Ronaldo Facebooki-postitusega.

Kõik see ütleb, et mul pole just palju kaalu Hispaania meediatsirkuses: peaaegu mitte keegi ei pidanud vajalikuks lugeda minu raamatut, kuigi see oli esimene autoriseeritud teos „Kirbust”. Samuti peegeldab see kiirust, millega uudiseid luuakse ja tarbitakse.

Pärast eraklust Peak Districtis realsusse tagasi pöördudes hakkasin uurima erinevaid reaktsioone toimunule.

Mees, keda ma väga imetlen, Paco González, oli teinud mulle peapesu oma saates COPE raadios. Ta väitis, et on asju, mida pole vaja

PROLOOG

rääkida, riietusruumijutud, mis peavad sinna ka jääma. Ent Gonzáleze enda edu põhinebki osaliselt – lisaks sellele, et ta on suurepärane suhtleja – sellel, kuidas ta kasutab informatsiooni, mis jõuab temani riietusruumist.

Käputäis ajakirjanikke etendas isetut „Ronaldisti” rolli, kaitstes portugallast hoolimata süüdistustest, sest selles pidavatki nende töö seisnema: olla jalgpalluri jaoks lihtsalt info ülekandemehhanism.

Luubi alla asetamine polnud just meeldiv, ent see andis mulle teatava ettekujutuse, mida tunnevad mängijad, kui neid arvustavad 90 minuti vältel kord või kaks nädalas meeskonna poolehoidjad. Ja seejärel teeb seda järgmisel päeval uuesti meedia. Nii vahetpidamata.

Kas oli mõtet panna Messi-raamatusse sisse see sõna, see lõik, see riietusruumiloba? Aastapikkune vaevanägemine, millega kaasnes sadu tunde vestlusi ja mõttetööd, panduna kokku 600 leheküljeks „Kirbust”, oli tekitanud avaliku sõnasõja vaid ühe sõna pärast. Kas see sõna tegi raamatu paremaks? Kas see lisas Leo loole midagi olulist?

Võimalik, et see ei andnudki juurde midagi olulist. Tegelikult ütles see rohkem Ronaldo kui Messi kohta, portugallase vajaduse kohta kaaslaste ees esineda.

Võimalik, et ma oleks pidanud selle välja jätma.

Aga – põhimõtteliselt – kas ma olin teinud midagi valesti?

Sel viimasel küsimusel oli olemas vastus: kõike, mida ma avaldan, kontrollitakse hoolikalt, eriti sellisel teemal nagu kõneks olev, eriti biograafias. Veelgi enam, kirjastuse juristid uurivad kõik raamatud üksi-pulgi läbi. Äärmiselt oluline oli kontekst, mida ignoreeriti siis ja ignoreeritakse endiselt ka praegu: Ronaldo ja Messi peavad oma sarnaste jalgpalluriteekondade tõttu teineteisest lugu; nad pikivad sellesse lugupidamisse ka tundmusi, mis inimestel on oma põhirivaali suhtes, ent – ja see on oluline – nad reageerivad teineteise edule erineval moel. Cristiano on sõdalane alates hetkest, mil ta lahkub kodunt; alati, kui ta on riides, räägib või käitub nagu mängija. Ta ei karda mitte kedagi. Lisaks sellele ei tohi ta näidata välja ühtegi märki nõrkusest. Otse vastupidi.